

Motion till riksdagen 2020/21:884

av Åsa Eriksson m.fl. (S)

Ta bort stuprören i välfärden

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av en strategi för en mer effektiv och samordnad välfärd som sätter individens behov i centrum och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige är ett av de mest sektoriserade länderna i västvärlden med en lång historia av autonoma myndigheter, en tydlig uppdelning och självbestämmanderätt mellan stat, landsting/region och kommun samt svagt ministerstyre. Den stuprörsorganisation som vi har är bra på många sätt men försvårar samordnat stöd och sätter individer med komplext stödbehov i en omöjlig sits. Åtskilliga är de människor som kan vittna om hur det är att ramla mellan de berömda stolarna och aldrig få den samordnade hjälp som krävs.

Människor med multiproblematik, flera diagnoser, kombination av social och medicinsk problematik samt deras närstående lider ofta av att aktörer har olika regelverk, olika möjligheter att stödja processen och olika grader av engagemang och tid för den enskilde. Varje myndighet har sitt uppdrag, sin budget och sitt uppföljningssystem – ingen tar ansvar för att individens behov sätts i centrum. Särskilt sårbara är utsatta barn, multisjuka äldre och människor med psykisk ohälsa och deras närstående som har ett stort ansvar för att hantera bristen på samorganisering och helhetstänkande.

Socialdemokraternas paroll att utveckla välfärden, inte avveckla den, är särskilt passande för den tid vi lever i. Vi socialdemokrater har dessutom länge kämpat för att utsatta människor ska ha de bästa förutsättningarna att kunna gå vidare med sina liv och bidra efter bästa förmåga. Spår av utveckling för en mer sammanhållen välfärdsorganisering finns bl.a. i form av lagen om finansiell samordning, i uppdraget till Tillitsdelegationen och i hälso- och sjukvårdens arbete för en personcentrerad vård. Men det sker ofta under radarn, småskaligt och i projektform.

Coronapandemin har på kort tid drivit upp arbetslösheten och gjort det än svårare för människor med komplexa behov att etablera sig på arbetsmarknaden. Vilken strategi

finns för att även dessa människor ska kunna försörja sig själva och se sin förmåga tagen i anspråk?

Sverige hamnar ofta högt på rankingslistor då länders välfärd jämförs. Däremot hamnar Sverige lågt just bland de som tillhör de grupper som har ett samordnat behov. Det behövs en tydligare politisk strategi för en effektiv och samordnad välfärd.

Att delegera samordningen till de enskilda myndigheterna har prövats under lång tid. Det finns små positiva resultat men det går för långsamt. För att samverka – inte bara mellan myndigheter utan också mellan brukare, myndigheter och de fantastiska resurser som finns i civilsamhället – verkligen ska lyftas, behövs en politisk mobilisering. Vi anser att regeringen behöver ta fram en strategi för hur styrning och ledning av välfärden ska se ut i framtiden.

Åsa Eriksson (S)

Pia Nilsson (S)

Maria Strömkvist (S)

Patrik Engström (S)

Olle Thorell (S)

Roza Güclü Hedin (S)